NORAKSTS
Lieta Nr.A42673307
AA43-2099-12/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 29.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja U.Mihailova, tiesneses S.Kanenberga un K.Krastiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.B.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta lēmumiem, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Rīgas reģionālās iestādes Audita pārvaldes 5.audita daļas priekšnieces 2007.gada 31.augusta lēmumu Nr.4.2.5/24 pieteicējam *A.B.* papildu nomaksai budžetā noteikts iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – IIN) Ls 6127,10 apmērā, nokavējuma nauda Ls 696,43 apmērā un soda nauda Ls 9190,66 apmērā.

Pieteicējs lūdza VID saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}pantu samazināt soda naudu, kas attiecas uz IIN Ls 899,68 apmērā. Šajā daļā pieteicējs neapstrīdēja lēmumu par audita rezultātiem un samaksāja budžetā attiecīgo nodokļa summu, tai atbilstošo nokavējuma naudu un soda naudu 15 procentu apmērā no minētās nodokļa summas.

VID ģenerāldirektors ar 2007.gada 31.oktobra lēmumu Nr.19/38714 (turpmāk – Lēmums) noraidīja soda naudas samazināšanas lūgumu, norādot, ka soda naudu atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta pirmajai daļai var samazināt tikai, ja nodokļu maksātājs piekrīt visam auditā aprēķinātā nodokļa apmēram.

[2] Pieteicējs iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu, citstarp, par Lēmumu.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu, citstarp, apmierināts pieteikums par Lēmuma atcelšanu un uzdots VID par 65 procentiem samazināt atlikušo soda naudu, kas attiecas uz IIN Ls 899,68 apmērā. Spriedums šajā daļā pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Ja nodokļu maksātājs piekrīt auditā aprēķinātajam kādā daļā, tad likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}pants piemērojams attiecībā uz šo daļu. Pieteicējs ir iemaksājis budžetā attiecīgo nodokļa summu, nokavējuma

naudu un soda naudu un pārkāpumu triju gadu laikā ir izdarījis pirmo reizi. Tādējādi pastāv visi minētajā normā noteiktie soda naudas samazināšanas priekšnoteikumi.

[3.2] Lēmums ir labvēlīgs administratīvais akts. Lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai jāpiemēro tiesību normas, kuras ir spēkā sprieduma taisīšanas brīdī.

[3.3] Uz pieteicēju ir attiecināms likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta piektās daļas 1.punkts, kas ir vērtējams kā speciālā tiesību norma attiecībā pret panta otro daļu, jo attiecas uz konkrētu gadījumu. Proti, tas paredz, ka nodokļu administrācijas uzlikto atlikušo soda naudu samazina līdz 65 procentiem gadījumos, ja nodokļu maksātājam ir aprēķināta soda nauda saskaņā ar šā likuma 34.pantu. Ievērojot to, ka pieteicējam soda nauda piemērota saskaņā ar šo normu, tad attiecībā uz viņu piemērojams likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta piektās daļas 1.punkts. Saskaņā ar minēto VID ir jāpieņem lēmums par 65 procentiem samazināt pieteicējam uzlikto atlikušo soda naudu, kas attiecināma uz IIN Ls 899,68.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteikums daļā, apelācijas sūdzību iesniedza VID. Apelācijas sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Tiesa ir piemērojusi tās tiesību normas, kuras konkrētajā gadījumā nav piemērojamas, proti, tiesas spriedumā izdarītie secinājumi tiek pamatoti ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" normu redakciju, kas ir spēkā sprieduma taisīšanas, nevis Lēmuma pieņemšanas brīdī. Līdz ar to tiesa nav pārbaudījusi administratīvā akta tiesiskumu atbilstoši tā izdošanas brīdī spēkā esošajām tiesību normām.

[4.2] No likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta (likuma redakcijā, kas bija spēkā uz 2007.gada 31.oktobri, kad tika pieņemts pārsūdzētais lēmums) izriet, ka VID nav tiesīgs samazināt soda naudu, jo pieteicējs neiemaksāja budžetā visu pārbaudes rezultātā papildus aprēķināto IIN Ls 6127,10, nokavējuma naudu Ls 696,43 un soda naudu 15 procentu apmērā no nodokļa pamatparāda. Savukārt tiesa ir atsaukusies uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta piektās daļas 1.punktu, kas likumā „Par nodokļiem un nodevām" 2007.gada 31.oktobrī nebija iekļauts. Līdz ar to VID ieskatā, piemērojot tiesību normu, kas vēl nebija spēkā uz Lēmuma pieņemšanas brīdi, tiesa piemērojusi tiesību normu, kuru nevajadzēja piemērot, un šajā daļā spriedums ir atceļams.

[5] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Administratīvā apgabaltiesa 2011.gada 31.martā taisīja Administratīvās rajona tiesas spriedumam identisku spriedumu attiecībā uz soda naudas samazināšanu.

[6] Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 27.decembra spriedumu atcelts Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 31.marta spriedums daļā par soda naudu, kas attiecas uz IIN Ls 899,68. Spriedums pamatots ar turpmāk minētiem motīviem.

Atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta pirmajai daļai pieteicējam bija tiesības uz to, ka aprēķinātā soda nauda tiek samazināta. Soda samazināšana administratīvā procesa izpratnē nozīmē soda atcelšanu daļā. Tātad pieteicējam bija tiesības uz soda atcelšanu daļā. No tā secināms, ka pieteikums konkrētajā gadījumā bija jāskata nevis kā pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (jaunu iepriekš nebijušu tiesisko attiecību nodibināšanu), bet gan kā pieteikums par administratīvā akta atcelšanu daļā (jau pastāvošu tiesisko attiecīgu izmaiņu). [..] Tātad konkrētajā lietā bija jāvērtē tās tiesību normas, kas bija jāpiemēro VID, pieņemot pārsūdzēto lēmumu.

[7] Pieteicējs ir piekritis lietas izskatīšanai rakstveida procesā (lietas II sējuma 178.lapa), un apgabaltiesa secina, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekami lietas izskatīšanai rakstveida procesā. Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka VID apelācijas sūdzība ir nepamatota un ka pieteikums ir daļēji apmierināms.

[9] Tā kā ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumu šajā daļā ir atcelts Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 31.marta spriedums daļā par soda naudu, kas attiecas uz IIN Ls 899,68, Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmo daļu izskata lietu šajā daļā.

[10] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumā šajā lietā atzīts, ka pieteikums attiecībā uz soda naudas samazināšanu ir jāskata kā pieteikums par administratīvā akta atcelšanu daļā (jau pastāvošu tiesisko attiecīgu izmaiņu) un ir jāvērtē tās tiesību normas, kas bija jāpiemēro VID, pieņemot Lēmumu.

[11] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas laikā) paredz, ka nodokļu administrācijas augstākā amatpersona pieņem lēmumu samazināt nodokļu maksātājiem nodokļu revīzijas (audita) rezultātā uzlikto (aprēķināto) soda naudu šajā pantā noteiktajā apmērā, ja nodokļu maksātājs piekrīt papildus aprēķinātā nodokļa, nodevas vai cita valsts noteiktā maksājuma apmēram [ieskaitot nokavējuma naudu, kas aprēķināta par nodokļa maksājuma kavējuma periodu no nākamās dienas pēc konkrētā nodokļa maksāšanas termiņa līdz nodokļu revīzijas

(audita) uzsākšanas dienai] un 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts nodokļu administrācijas lēmums par nodokļu revīzijas (audita) rezultātiem, iemaksā budžetā papildus aprēķināto nodokļa, nodevas vai cita valsts noteiktā maksājuma summu kopā ar soda naudu 15 procentu apmērā no nodokļa pamatparāda.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments spriedumā šajā lietā ir atzinis, ka pieteicējam soda nauda ir samazināma arī, ja pieteicējs ir piekritis tikai daļai no aprēķinātajām summām un tās attiecīgi iemaksājis budžetā kopā ar soda naudu 15 procentu apmērā.

Kā konstatēts Lēmumā un par ko, apgabaltiesas ieskatā, lietā nav strīda, pieteicējs, ievērojot likumā noteikto 30 dienu termiņu, iemaksāja budžetā papildus noteikto IIN Ls 899,68 apmērā, nokavējuma naudu Ls 28,41 apmērā un soda naudu 15 procentu apmērā no pamatparāda Ls 134,95 (15% no 899,68) apmērā. Pieteicējs nav pārsūdzējis papildus noteikto IIN Ls 899,68 apmērā un ar to saistīto nokavējuma naudu, tādējādi viņš ir piekritis papildu noteiktajam IIN šajā apmērā.

No minētā ir secināms, ka ir izpildīti likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta pirmajā daļā ietvertie nosacījumi un pieteicējam ir tiesības uz soda naudas samazināšanu par papildus noteikto IIN Ls 899,68 apmērā.

[12] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta otrajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas laikā) noteikts, ja nodokļu pārkāpums (budžetā iemaksājamās nodokļa summas samazināšana) triju gadu laikā ir izdarīts pirmo reizi, nodokļu administrācijas uzlikto (aprēķināto) atlikušo soda naudu samazina pilnā apmērā.

VID Lēmumā ir konstatējis, ka nodokļu pārkāpums triju gadu laikā ir izdarīts pirmo reizi.

Līdz ar to ir pamats pieteicējam noteikto soda naudu attiecībā uz papildus aprēķināto IIN Ls 899,68 apmērā samazināt par soda naudas atlikušo daļu, t.i., par Ls 764,73 (899,68–(15% no 899,68)=899,68–134,95=764,73).

Tā kā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments spriedumā šajā lietā ir atzinis, ka soda samazināšana administratīvā procesa izpratnē nozīmē soda atcelšanu daļā, apgabaltiesa atceļ pieteicējam noteikto soda naudu daļā, ar tiesas spriedumu samazinot pieteicējam noteiktās sodas naudas apmēru par Ls 764,73.

[13] Tā kā pieteicēja pieteikums ir daļēji apmierināms un attiecībā uz pieteikumu šajā daļā apelācijas sūdzību ir iesniedzis VID, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu apgabaltiesa atzīst, ka atbildētājai, kas šajā lietā ir Latvijas Republika, uzliekams pienākums atlīdzināt pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu 10 latu apmērā par pieteikuma iesniegšanu (lietas I sējuma 66.lapa).

[14] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums pārsūdzētajā daļā pamatā ir pareizs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Apmierināt *A.B.* pieteikumu daļā.

Samazināt *A.B.* ar Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Audita pārvaldes 5.audita daļas priekšnieces 2007.gada 31.augusta lēmumu Nr.4.2.5/24 papildu nomaksai budžetā noteikto soda naudu par 764,73 latiem.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt *A.B.* samaksāto valsts nodevu 10 (desmit) latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	U.Mihailova
Tiesneses	*(paraksts)*	S.Kanenberga
	(paraksts)	K.Krastiņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese U.Mihailova
Rīgā, 2012.gada 29.martā